

Program edukacji ekologicznej opracowany w wyniku szkoleń dla nauczycieli przeprowadzonych przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła” w ramach projektu „TOMASZÓW MAZOWIECKI – ARENA POZYTYWNEJ ENERGII: wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej oraz podniesienie jakości środowiska naturalnego w Tomaszowie Mazowieckim” finansowanego w ramach Programu ROZWÓJ LOKALNY ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2021-2024.

II ETAP EDUKACYJNY

Program zbieżny jest z tematyką którą poruszaliśmy z nauczycielami podczas czterodniowych szkoleń w Spale i bazuje na scenariuszach i pomocach dydaktycznych prezentowanych podczas tych spotkań. Skupiliśmy się na najważniejszych problemach ekologicznych współczesnego świata i zagadnieniach które się w nie wpisują. Program podzieliliśmy na pięć bloków tematycznych w ramach których umieściliśmy konkretne, gotowe do przeprowadzenia scenariusze zajęć. Ważną częścią programu jest odbywający się w terenie blok edukacji przyrodniczej, którego celem jest budowanie u uczestników osobistej więzi z przyrodą a w efekcie również aktywnej postawy i gotowości do działań na rzecz środowiska. Wszystkie elementy programu są naszymi autorskimi pomysłami.

WODA - ZASOBY WODNE ŚWIATA, ZUŻYCIE WODY W CODZIENNYM ŻYCIU, SPOSOBY OSZCZĘDZANIA WODY, ŚLAD WODNY.

WARSZTAT „DOSTĘP DO WODY NA ŚWIECIE”

Odbiorcy: klasy IV-VI SP

Cel ogólny: uświadomienie znaczenia wody w życiu codziennym, ukazanie problemów z dostępem do wody pitnej na przykładzie Ghany i motywowanie do oszczędzania wody

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- wyjaśnia, do czego używamy wodę w codziennym życiu,
- uświadamia sobie znaczenie wody w życiu człowieka i organizmów żywych,
- wie, dlaczego Ziemia nazywana jest niebieską planetą,
- wskazuje i nazywa zbiorniki wodne (oceany, morza, rzeki, jeziora) na globusie,
- zna proporcje wody słodkiej i słonej na Ziemi,
- potrafi wskazać Ghanę na mapie Afryki,
- wyjaśnia konsekwencje braku dostępu do wody pitnej w Ghanie,
- szacuje objętość naczyń i mierzy objętość,
- doświadcza, ile waży woda,
- wie, że woda w kranie jest dobrem, o które trzeba dbać,
- rozumie konieczność oszczędzania wody i wie, jak to robić,
- potrafi współpracować w grupie

Czas trwania: 90 minut

Dokładny opis przebiegu zajęć znajduje się tutaj: <https://www.globalna.edu.pl/pliki/postaw-na-rozwoj-zrownowazony.pdf>, str. 54-59.

WARSZTAT „CO TO JEST ŚLAD WODNY?”

Odbiorcy: klasy VII-VIII SP

Cel ogólny: zapoznanie uczniów i uczennic z koncepcją śladu wodnego i wskazanie możliwości jego ograniczenia

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- potrafi zdefiniować ślad wodny i rozróżnia jego składowe,
- kształtuje w sobie świadomość ilości wody zużywanej pośrednio w codziennym życiu,
- ma świadomość wpływu własnych wyborów na sytuację w krajach Globalnego Południa,
- wie, jak ograniczyć swój ślad wodny.

Czas trwania: 90 minut

Dokładny opis przebiegu zajęć znajduje się tutaj:

https://www.woda.edu.pl/img/broszura_gimnazjum.pdf, str. 22-31

POWIETRZE I SMOG – SKŁAD CHEMICZNY POWIETRZA, RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ, SPOSOBY REDUKOWANIA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA, SPOSOBY NA OCHRONĘ PRZED ZANIECZYSZCZENIAMI.

WARSZTAT „POWIETRZE I SMOG”

Odbiorcy: klasy IV-VIII SP

Cel ogólny: zapoznanie uczniów i uczennic z rodzajami i źródłami zanieczyszczeń powietrza

Cele szczegółowe:

Uczennic/uczeń:

- Zna skład powietrza atmosferycznego
- Wie czym są zanieczyszczenia powietrza
- Wymienia główne źródła zanieczyszczeń powietrza
- Zna skutki zdrowotne i przyrodnicze zanieczyszczenia powietrza
- Wie czym jest smog i w jakich warunkach powstaje
- Zna sposoby ograniczania zanieczyszczeń powietrza
- Wie jak ochronić się przed skutkami zanieczyszczeń

Czas trwania: 90 minut

Dokładny opis przebiegu zajęć znajduje się tutaj: http://www.smog.zrodla.org/wp-content/uploads/2017/05/scenariusze_Oczysc_atmosfere.pdf, str. 22-25.

ZMIANY KLIMATU – PRZYCZYNY ZMIANY KLIMATU, SPOSOBY NA OGRANICZANIE OSOBISTEGO WPŁYWU NA KLIMAT, SKUTKI PRZYRODNICZE, SPOŁECZNE, EKONOMICZNE ZMIANY KLIMATU.

WARSZTAT „ZMIANY KLIMATU – PODSTAWY”

Odbiorcy: klasy IV-VIII SP

Cel główny: Wprowadzenie do zagadnień związanych ze zmianami klimatu, wyjaśnienie podstawowych pojęć i procesów.

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- Potrafi opisać własnymi słowami działanie efektu cieplarnianego
- Rozumie pojęcia: atmosfera, klimat, efekt cieplarniany, gazy cieplarniane, globalne ocieplenie
- Wymienia sytuacje i działania, które niekorzystnie wpływają na klimat
- Dostrzega i rozumie wpływ działań człowieka na środowisko
- Rozumie osobistą odpowiedzialność za zmiany klimatu
- Kształci myślenie przyczynowo-skutkowe

Czas trwania: 90 minut

Dokładny opis przebiegu zajęć znajduje się tutaj: <https://klimat.edu.pl/scenariusz-1/>

Dla uczniów klas VII-VIII trudniejsza wersja warsztatu: <https://klimat.edu.pl/scenariusz-4/>

WARSZTAT „SKUTKI ZMIAN KLIMATU”

Cel ogólny: Uświadomienie uczniom prognozowanych skutków społeczno-polityczno-przyrodniczych zmian klimatu.

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- Rozumie, że działalność ludzi zamieszkujących bogate kraje północy ma wpływ na życie ludzi na całym świecie a w szczególności na mieszkańców krajów ubogiego południa

- Wymienia przykładowe skutki zmian klimatu
- Uświadamia sobie wpływ zmian klimatu na życie organizmów w różnych rejonach świata
- Wskazuje ekosystemy najbardziej narażone na skutki zmian klimatu

Czas trwania: 90 minut

Dokładny opis przebiegu zajęć znajduje się tutaj: <https://klimat.edu.pl/scenariusz-2/>

ODPOWIEDZIALNA KONSUMPCJA - DOSTĘP DO ŻYWNOŚCI NA ŚWIECIE, FOOD MILES, EKOLOGICZNE ZAKUPY

WARSZTAT „CZY WSZYSCY MOGĄ NAJEŚĆ SIĘ DO SYTA?”

Odbiorcy: klasy IV-VIII SP

Cel ogólny : uświadomienie uczennicom i uczniom skali występowania zjawiska głodu na świecie oraz ukazanie przyczyn głodu i niedożywienia

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- uświadamia sobie, skąd pochodzą niektóre konsumowane w Polsce produkty,
- rozumie pojęcie food miles,
- rozumie znaczenie kupowania przede wszystkim żywności lokalnej,
- potrafi wymienić zagrożenia związane z transportowaniem żywności na duże odległości, wskazuje sposoby ograniczania food miles,
- poznaje przyczyny głodu na świecie,
- rozumie pojęcie głodu utajonego,
- podaje przykłady działań zaradczych,
- utrwała wiedzę o kontynentach,
- ćwiczy dodawanie liczb wielocyfrowych metodą pisemną

Czas trwania: 90 minut

Dokładny opis przebiegu zajęć znajduje się tutaj: <https://www.globalna.edu.pl/pliki/postaw-na-rozwoj-zrownowazony.pdf>, str. 64-68.

WARSZTAT „SPRAWIEDLIWY HANDEL”

Odbiorcy: klasy IV-VIII SP

Cel ogólny: przybliżenie uczennicom i uczniom idei sprawiedliwego handlu poprzez ukazanie wpływu indywidualnych wyborów konsumenckich na sytuację pracownic i pracowników w krajach Globalnego Południa

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- samodzielnie analizuje tekst źródłowy i wyciąga na jego podstawie wnioski, układa zdarzenia w historię tworzącą logiczną całość,
- wie, jak powstają wybrane produkty, które używane są w codziennym życiu, np. czekolada, kakao, piłka do gry,
- rozumie wpływ swoich wyborów konsumenckich na sytuację pracowników krajów Globalnego Południa,
- rozwija umiejętności czytania ze zrozumieniem, pracy w grupie, kreatywnego myślenia oraz wyraża swoje poglądy na wybrane zagadnienia,
- wyjaśnia pojęcia: sprawiedliwość, sprawiedliwy handel,
- rozpoznaje i opisuje znak certyfikat Fairtrade.

Czas trwania: 90 minut.

Dokładny opis przebiegu warsztatu znajduje się tutaj: <https://www.globalna.edu.pl/pliki/postaw-na-rozwoj-zrownowazony.pdf>, str. 69-83.

EDUKACJA TERENOWA – SENSORYCZNE ZABAWY W PRZYRODZIE, OBSERWACJE, ROZPOZNAWANIE GATUNKÓW DRZEW

WARSZTAT „PRZYRODA JEST CIEKAWA!”

Odbiorcy: klasy IV-VIII SP

Cel: ukazanie uczestnikom różnorodności gatunkowej terenu

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- Zna pojęcie bioróżnorodność
- Rozpoznaje podstawowe gatunki drzew i krzewów
- Dokonuje obserwacji

Ćwiczenia przeprowadzone w trakcie zajęć (wszystkie ćwiczenia omówione zostały podczas szkolenia):

- Kto tak jak ja?
- Co mam w dłoni?
- Poszukiwacze skarbów + układanie obrazków zwierząt z naturalnych materiałów (karta poszukiwaczy skarbów znajduje się tutaj: <https://www.ekokalendarz.pl/wp-content/uploads/pakiet-04-22-%C5%9Awiatowy-Dzie%C5%84-Ziemi.pdf>, str. 5)
- Znajdź wśród drzew swojego przyjaciela
- Mierzenie wieku drzew

- Poszukiwanie gatunków drzew i zaznaczanie na karcie pracy (kartę nauczyciele otrzymali podczas szkolenia)
- Zabawa ruchowa „Zwierzęta i zasoby”

Czas trwania: 90 minut

WARSZTAT „PRZYRODNICZY ZMYŚŁ”

Odbiorcy: klasy IV-VII SP

Cel ogólny: poznawanie przyrody przy pomocy różnych zmysłów

Cele szczegółowe:

Uczennica/uczeń:

- Ćwiczy motorykę małą i dużą
- Rozpoznaje faktury przy pomocy dotyku
- Ćwiczy rozpoznawanie dźwięków występujących w lesie/parku
- Rozwija wyobraźnię
- Kształtuje wrażliwość

Ćwiczenia do przeprowadzenia w trakcie zajęć (wszystkie ćwiczenia omówione zostały podczas szkolenia):

- Spacer w koronach drzew i leśna galeria (z wykorzystaniem lusterek)
- Mikroturystyka (z wykorzystaniem figurek)
- Spacer po linie
- Leśny koktajl zapachowy
- Dźwiękowa mapa okolicy
- Koło kolorów
- Malowanie naturalnymi barwnikami

Czas trwania: 90 minut